

СТАНИСЛАВ ЛЕМ

ПАТРУЛ

Част 0 от „Пиркс“

Превод от полски: Малина Иванова, 1969

chitanka.info

На дъното на кутийката имаше къщичка с червен покрив — със своите алени керемидки той толкова много приличаше на малина, че човек изпитваше желание да го близне. Ако се разклатеше кутийката, от храстите около къщичката изскачаха три малки като розови перлички прасенца. В същото време от своето летовище край гората — гората беше само нарисувана върху вътрешната страна на кутийката, но приличаше на истинска — прибягваше черен вълк и като потракваше и при най-малкото движение със своята зъбата, червена отвътре уста, бързо се приближаваше към прасенцата, за да ги погълне. Вътре в него сигурно имаше магнитче. Необходима беше голяма сръчност, за да се попречи на вълка. Трябваше да се почуква дъното на кутийката с нокътя на малкия пръст, да се вкарат трите прасенца в къщичката през вратичката, която също не винаги се отваряше широко. Цялата играчка не беше по-голяма от пудриера, а човек можеше да прекара половината от живота си, занимавайки се с нея. Сега обаче не можеше да се направи нищо, защото когато нямаше гравитация, играчката не действуваше. Пилотът Пиркс унило поглеждаше лостовете на акселераторите. Едно малко движение — и тягата на двигателя (макар и много слаба) щеше да създаде гравитация и тогава, вместо да гледа втренчено в черната пустота на безвъздушното пространство, можеше да се заеме със съдбата на прасенцата.

За съжаление правилникът не предвиждаше да се пуска атомният реактор за спасение на трите розови прасета от вълка. Нещо повече — правилникът категорично забраняваше излишни маневри в пространството. Сякаш това беше излишна маневра!

Пиркс бавно скри кутийката в джоба си. Пилотите вземаха със себе си много по-странни неща, особено ако патрульът беше разчетен за по-дълъг срок, като този. По-рано ръководството на Базата гледаше през пръсти, как се изразходва уранът при изстрелване в небето не само на ракети и на техните пилоти, но и на чудновати предмети: навиващи се птички, които можеха да кълват трохи, автоматични стършели, гонещи автоматични оси, китайски игри-мозайки от никел и слонова кост; и никой вече не помнеше, че пръв зарази Базата с тази лудост малкият Аармънс, който вземаше играчките на шестгодишния си син, когато тръгваше да патрулира.

Тази идилия трая доста дълго — почти година — до момента, когато ракетите престанаха да се връщат от полет.

В онова спокойно време много летци се оплакваха от патрулните полети; назначението в групата, която „четкаше“ безвъздушното пространство, се приемаше като израз на лична неприязън от страна на шефа. Пиркс никак не се учуди на това назначение: патрулът беше като шарката — рано или късно всеки щеше да я прекара.

После обаче не се върна Томас, големият дебел Томас, който носеше обувки четиридесет и пети номер, обичаше вицовете и отглеждаше кучета. Даже в джобовете на неговия комбинезон можеха да се намерят обелки от колбаси и бучки захар; шефът подозираше, че Томас от време на време вмъква контрабанда кучета в ракетата — макар и Томас да се кълнеше, че такова нещо никога и на ум даже не му е идвало. Възможно е да е било така. Никой вече няма да узнае това, защото Томас стартира един юлски следобед, като взе два термоса кафе — винаги пиеше много — и за всеки случай остави в столовата на пилотите трети пълен термос, та след завръщането си да има такова кафе, каквото обичаше — гъсто, заедно с утайката, и запарено със захар. Кафето го чака много дълго. На третия ден в седем часа завърши „допустимото закъснение“ и Томас бе записан с тебешир на дъската в навигационната — той единствен. Такива неща не се случваха — само най-старите пилоти помнеха периода, през който на ракетите ставали аварии, и даже обичаха да разказват на по-младите ужасни истории от времето, когато сигналът за предпазване от метеори се получавал петнадесет секунди преди сблъскване — точно толкова време, колкото да се простиш със семейството си. По радиото, разбира се. Но това бяха наистина много стари истории. Дъската в навигационната беше винаги празна и всъщност продължаваше да виси на стената по силата на инерцията.

В девет часа беше още доста светло — всички дежурни пилоти бяха излезли от радиоприемната, стояха на тревната площ, която опасваше бетонираната площадка за приземяване, и зяпаха към небето. В командното помещение не пускаха никого. Шефът, който беше в града, пристигна вечерта, извади от ролките всички регистриращи ленти със записите на сигналите от автоматичния предавател на Томас и се качи горе в стъкления купол на обсерваторията, който се въртеше

като обезумял, насочвайки на всички страни черните раковини на радарите.

Томас беше излетял на малкия „АМУ“; наистина атомното гориво щеше да му стигне да обиколи половината Млечен път — така утешаваше пилотите подофицерът от танкерната група, когото всички смятаха за кръгъл глупак, а някой даже подхвърли няколко отвратителни думички по негов адрес, защото на „АМУ“ все едно че нямаше кислород — порция за пет денонощия и желязната резерва за осем часа. Цели четири дена осемдесетте пилоти на станцията, без да се броят многото други — общо почти пет хиляди ракети претърсваха сектора, в който изчезна Томас. Не намериха нищо — той сякаш беше сублимирал в безвъздушното пространство.

Вторият беше Уилмър. Него, искрено казано, малко хора го обичаха; всъщност за това нямаше никаква важна причина, затова пък имаше много второстепенни. Винаги прекъсваше другите, никому не позволяваше да се доизкаже, намесваше се, без да го питат, и винаги казваше последната дума. Смееше се глупаво в най-неподходящ момент и колкото повече нервираше някого, толкова по-високо се смееше. Когато не му се искаше да се затруднява с някакво приземяване на точно определено място, той обикновено кацваше на тревата край пистата и я изгаряше заедно с корените и пръстта на един метър дълбочина. Затова пък, ако някой навлезеше само на четвърт милипарсек в неговия район за патрулиране, незабавно долагаше, даже ако това беше негов колега от Базата. Имаше и други, съвсем незначителни причини, за които дори е неудобно да се говори — изтриваше се например с чужди пешкири, за да бъде неговият по-дълго време чист. Но когато не се върна от патрулиране, всички изведнъж откриха, че Уилмър е превъзходен човек и колега. Отново радарът лудо се въртеше, пилотите летяха извънредно, без да съблюдават смените, радистите изобщо не се връщаха от Базата вкъщи, лягаха да спят на смени до стената върху една скамейка; даже обяда им носеха горе. Шефът, който беше вече заминал в отпуската, се върна със специален самолет. Пилотите претърсваха сектора четири дни и всички имаха такова настроение, че за една недозавинтена гайка бяха готови да пребият монтьора; пристигнаха две комисии експерти. „АМУ 116“, който като близък приличаше на ракетата на Уилмър,

беше разглобен винтче по винтче като часовник — и всичко това не даде резултат.

Наистина секторът заемаше хиляда и шестстотин билиона кубически километра, но винаги го смятаха за спокоен — в него нямаше нито заплаха от метеори, нито постоянни метеорни потоци, даже не го пресичаха пътища на стари, невиджани от сто години комети; известно е, че такива комети понякога се разпадат на късчета някъде близо до Юпитер, в неговата „пертурбационна мелница“ и после от време на време изхвърлят оттам към своята стара орбита късчета от раздробеното си ядро. Но в този сектор изобщо нямаше нищо — през него не минаваше нито един изкуствен спътник, нито един планетоид, за пояса вече няма защо да се говори. И точно защото пространството в сектора беше така „чисто“, никой не обичаше да патрулира тук.

И все пак Уилмър изчезна именно тук, втори поред, а неговата перфолента — прослушана, разбира се, десетки пъти, преснимана, размножена и изпратена в Института — казваше точно толкова, колкото лентата на Томас, а това значеше — нищо. Известно време постъпваха сигнали, а после престанаха. Автоматичният предавател ги излъчваше доста рядко — по един път на час. Томас беше предал единадесет, а Уилмър — четиринадесет такива сигнала. Това беше всичко.

След това произшествие ръководството разгърна бурна дейност. Най-напред бяха проверени всички ракети — атомните реактори, управлението, всяка гайка; за драскотина на стъклото на някой уред човек можеше да загуби отпуската си. После бяха сменени часовниковите механизми на всички предаватели — като че ли те бяха виновни! Сега от ракетите се изпращаха сигнали на всеки осемнадесет минути. В това все още нямаше нищо лошо; по-лошото беше, че на стартовата площадка стояха двама офицери (от най-старшите), които безмилостно вземаха от пилотите всичко, лишаваха ги от птичките, които можеха да кълват и да пеят, от пеперудите и пчеличките — от различните сръчно изработени играчки; в кабинета на шефа се натрупа цял куп конфискувани играчки. Злите езици разправяха, че вратата на кабинета стои затворена толкова често, защото сега сам шефът се забавлява с тях.

Само в светлината на тия събития може истински да се оцени голямото изкуство на пилота Пиркс, който въпреки всичко беше успял тайно да вземе на борда на своя „АМУ“ къщичката с прасенцата. Друг е въпросът, че той не извлече от това никаква полза освен морално удовлетворение.

Патрулирането продължаваше — протакаше се (това е най-точното определение) вече девет часа. Пилотът Пиркс седеше на своето кресло, обвързан и бинтован с пояси като мумия — само ръцете и краката му бяха свободни — и апатично поглеждаше към екраните. В продължение на шест седмици летяха по двойки — на разстояние триста километра един от друг, — но после Базата се върна към предишната си тактика; секторът беше пуст и даже тази единствена ракета беше много за него — невъзможно бе да има на звездните карти „дупки“ затова полетите продължаваха поединично.

Пиркс стартира осемнадесети поред, след като се премахнаха полетите по двойки. Понеже нямаше друга работа, той размишляваше какво е станало с Томас и Уилмър. В Базата вече никой почти не си спомняше за тях, но по време на полет човек е достатъчно самотен, за да си позволи да потъне дори в съвсем безплодни мисли. Пиркс летеше вече от почти три години (две години и четири месеца, ако искаме да бъдем съвсем точни) и минаваше за стар, рутиниран пилот. Астроскуката просто го разяждаше, макар че той съвсем не беше позьор.

Сравняват патрулиранията — не без основание — с чакането в приемната на зъболекар с единствената разлика, че зъболекарят не идва. Звездите, разбира се, не се движеха, Земята изобщо не се виждаше, а ако човек имаше щастието да я види, тя приличаше на крайче от посивял нокът, и то само през първите два часа на полета, защото после се превръщаше в звезда като всички останали, с тая разлика, че бавно се придвижваше. В Слънцето, както е известно, изобщо не можеше да се гледа. При такова положение проблемът за китайските мозайки и разните играчки ставаше много актуален. Пилотът обаче беше задължен да виси в пашкула от пояси, да контролира обикновените и радарните екрани, да съобщава от време на време в Базата, че нищо не се е случило, да проверява показанията за празния ход на реактора, а понякога — но това се случваше вече много рядко — от сектора долиташе молба за помощ или дори SOS;

тогава трябваше да се лети с бясна скорост, ала това беше приятна изненада, която се случваше не повече от един или два пъти в годината.

Едва когато премисли всичко това, човек може да разбере, че различните мисли и мечти на пилотите, мечти, престъпни от гледна точка на Земята и на обикновените пасажери на ракети, бяха в същност обикновени, човешки, дори напълно човешки. Когато човек е заобиколен от един и половина трилиона кубически километра безвъздушно пространство, в което не може да се намери дори щипка пепел от цигара, тогава желанието да се случи нещо — каквото и да е — даже някаква ужасна катастрофа — се превръща в истинска мания.

По време на своите сто седемдесет и две патрулирования пилотът Пиркс беше преминал през всички психически фази: биваше сънен, песимист, чувствуваше се старец, ставаше чудак, идваше близко до състоянието на не много тиха лудост и в края на краищата започваше — както в студентските години — да съчинява различни истории, които често бяха толкова объркани, че той не успяваше да ги завърши до края на дежурството. Но въпреки това продължаваше да скучае.

Впускайки се в лабиринта на самотните размишления за Томас и Уилмър, Пиркс добре разбираше, че навярно нищо не ще измисли и че загадката за изчезването на двамата негови колеги ще остане неразрешена. Нима над нея не си блъскаха главите месеци наред най-добрите експерти на Базата и Института? Затова той беше по-склонен да се занимава с прасенцата и вълка, защото това занимание — не по-малко безплодно — беше поне по-невинно. Но двигателите мълчаха, нямаше никакъв повод, за да ги пусне в движение, ракетата се носеше по отрязъка на силно удължена елипса, в чийто единствен фокус се намираще Слънцето, и прасенцата трябваше да чакат по-добри времена.

И тъй — какво бе станало с Томас и Уилмър?

Прозаично настроеният невежа би започнал с предположението, че техните ракети са се сблъскали с нещо — например с метеор или пък с облак космически прах, с остатъци от ядра на комети или пък най-малкото с къс от стар космически кораб. Ала вероятността за такова сблъскване беше толкова малка, колкото възможността да намериш голям брилянт на оживена улица. При това съответните изчисления показват, че да намериш брилянта е много по-лесно.

От скука — само от скука — Пиркс започна да подава на своя изчислител цифри, да съставя уравнения, да пресмята възможността за сблъскване, но се получи такова число, че изчислителят трябваше да отреже осемнадесет нули, за да се смести то в прозорчетата му.

Впрочем пространството наистина беше пусто. Никакви следи от стари комети, никакви облаци от космически прах — нищо. От теоретична гледна точка в него можеше да има къс от стара ракета, така както и във всяка точка на Космоса — след огромен брой години. Ала Томас и Уилмър биха го видели отдалече, най-малко от двеста и петдесет километра разстояние, а ако този къс беше дошъл точно откъм Слънцето, то метеорадарът би вдигнал тревога цели тридесет секунди преди сблъскването; даже при положение, че пилотът не забележеше алармения сигнал — ако, да речем, беше задрямал, — то автоматичното устройство само би извършило маневрата на разминаването. В случай пък че автоматът за разминаване се повредеше, такова чудо на чудесата можеше да се случи веднъж, но не два пъти поред в продължение на един кратък период от петнадесетина дни. Ето какво горе-долу би могъл да измисли един невежа, който не знае, че в ракетата по време на полет могат да се случат неща, много по-опасни от среща с метеор или пък с ядро на комета. Една ракета, даже такава малка като „АМУ“, се състои почти от сто и четиринадесет хиляди важни части: важни — това значи такива, чиято повреда води до катастрофа. Защото ракетата наброява повече от един милион по-маловажни части. Но ако се случеше нещо съвсем фатално, то космическият кораб, дори и след смъртта на пилота, няма да се разпадне на късчета и никъде няма да изчезне, защото, както казва старата поговорка на пилотите — в пространството нищо не се губи; ако човек оставеше в него табакера, достатъчно беше само да пресметне елементите на нейната траектория и да дойде в съответното време на същото място; табакерата, следвайки своята орбита, с астрономическа точност ще попадне в ръцете му в предварително изчислената секунда. Понеже всяко тяло се върти по своята орбита до безкрайност, претърпелите авария космически кораби почти винаги — рано или късно — могат да бъдат намерени. Големите електронни мозъци на Института бяха начертали повече от четиридесет милиона възможни орбити, по които може би се движеха ракети на загинали пилоти и всички тези орбити бяха проверени, т.е. изследвани със сонди

от концентрирани снопове лъчи на най-мощните излъчватели, с които разполага Земята. И това явно беше дало известен резултат.

Разбира се, не можеше да се каже, че при това сондиране беше проверено цялото пространство на системата. Ракетата в него е нещо неизразимо по-малко, отколкото атомът по отношение на Земното кълбо; все пак търсиха навсякъде, където можеше да се намират ракети, като разчитаха на това, че пилотите не са напуснали с максимална скорост пространството на патрулирания сектор. Та нали от тях не бяха се получили никакви радиосигнали, никакъв зов за помощ; значи нищо подобно не е могло да им се случи — това бе вече проверено.

Като че ли Томас и Уилмър заедно със своите ракети се бяха изпарили като капка вода, паднала върху нажежена плоча — или като че ли...

Невежата с фантазия, противно на прозаичния невежа, би посочил като причина за тайнственото изчезване на първо място загадъчни, притаени в безвъздушното пространство и надарени с високо развит и злобен в същото време разум същества от други звезди.

Но астронавтиката съществуваше и се развиваше отдавна; кой тогава вярваше още в такива същества, щом като досега не бяха ги открили никъде в изследваните части на Космоса. Количеството анекдоти за тия „същества“ надминаваше вече кубическите километри на системата. Освен най-„зелените“ младежи, които досега бяха летели само в кресла, закачени за тавана на лабораторната зала, никой пет пари не даваше за тяхното съществуване. Може би съществуваха жители на далечните звезди, но само на много далечните.

Само примитивни мекотели, малко лишен, бактерии, неизвестни на Земята инфузории — това бяха в същност плодовете на многогодишните експедиции. Впрочем няма тези същества — дори ако приемем, че съществуваха — нямаха какво друго да правят освен да дебнат в едно от най-прокълнатите, дяволски пустинни кътчета на безвъздушното пространство и да чакат малките патрулиращи ракети? И как биха могли те да се приближат до ракетите незабелязано?

Такива въпроси — превръщащи цялата хипотеза в абсолютна, гигантска безсмислица — имаше толкова много, че тая игра напълно губеше смисъл. Макар че Пиркс на деветия час от своя полет беше

склонен на каквито и да е мисловни комбинации, той все пак трябваше — в светлината на тия безпощадно трезви истини, — пък и беше заставен въпреки всичко макар и само за миг да допусне, да отдели място във въображението си за тези демонични звездни същества.

От време на време, когато независимо от липсата на земно притегляне на Пиркс му дотягаше все същата поза, в която седеше, той менеше наклона на креслото, към което беше прикрепен; после поглеждаше ту надясно, ту наляво, като съвсем не виждаше — това може да се стори странно — триста и единадесетте стрелки, контролни лампички, пулсиращи дискове и циферблати: за него всички те бяха това, което за обикновения човек са чертите на познато лице, така добре и толкова отдавна познато, че съвсем не беше нужно да се изучава например извивката на устните, трепването на клепките, нито пък да се търсят бръчките на челото, за да се знае какво изразява то. Циферблатите и лампичките на контролните уреди се сливаха в очите на Пиркс в едно цяло, което му казваше, че всичко е в ред. После, когато си обръщаше главата право напред, той виждаше двата предни звездни екрана, а между тях своето собствено лице, обкръжено от изпъкнал, частично закриваш челото и брадата шлем.

Между двата звездни екрана се намираще огледало, не много голямо, но поставено така, че пилотът да вижда в него само себе си и нищо друго. Никой не знаеше защо това огледало беше тук и за какво можеше да служи то. Тоест — всички знаеха, но мъдрите доводи в полза на огледалото малко хора считаха за убедителни. Всичко това измислиха психолозите. Човекът, твърдяха те — макар че това звучи странно, — често, особено в условията на продължителна самота, в същност престава да контролира както трябва своите мисли и емоции и може внезапно да изпадне в някакво хипнотично вцепенение, даже в сън с отворени очи, без съновидения, от който не винаги може да се опомни навреме. Понякога пък някои изпадат под властта на неизвестно как появили се халюцинации или в състояние на страх или на внезапна възбуда; според психолозите великолепно средство срещу всички тия изненади трябва да бъде контролът на собственото лице. Наистина да виждаш пред себе си в продължение на много часове собственото си лице като вградено в стената и по принуда да следиш всяко негово изражение не е приятно, но това е вече друг въпрос. Освен пилотите на патрулиращите ракети малко хора знаеха нещо за

това. Обикновено всичко започва много невинно: човек прави някаква физиономия, криви се леко или пък се усмихва на своето собствено отражение, а след това се редят една след друга все по-отвратителни гримаси; ето така става, когато едно толкова противно на човешката натура положение продължава много повече, отколкото може да се издържи.

За щастие Пиркс — противно на някои други пилоти — не се занимаваше много със собственото си лице. Разбира се, никой не е проверил, защото това е невъзможно, но казват, че някои в пристъп на страшно отегчение от скука или поради някакво преминаващо всякакви граници оглупяване започнали да вършат неща, за които е трудно да се разказва; например плювали в своето собствено отражение, а после, засрамени, бивали принудени, разбира се, да правят това, което е строго забранено — да откопчават колана, да стават и в лишената от тежест ракета да ходят, по-точно — да плават до огледалото, за да го изчистят по някакъв начин преди кацането. Имаше даже и такива, които упорито твърдяха, че Вюрц се врязал на тридесет и три метра дълбочина в бетона на площадката за приземяване, защото твърде късно си спомнил, че трябва да изтрие огледалото, и се заел с това, когато навлизал в атмосферата.

Пилотът Пиркс никога не вършеше такива неща и което е по-важно, не изпитваше ни най-малко изкушение да плюне в огледалото — а борбата с това изкушение довеждаше някои до тежка вътрешна борба; над тия неща можеше да се смее само той, който никога не е патрулирал съвсем сам. Пиркс винаги, даже в моменти на ужасна скука, успяваше в края на краищата да изнамери за себе си нещо, около което да се намотават всички негови объркани и неясни мисли и чувства като много дълга и заплетена нишка около щифт.

Циферблатът на обикновения часовник, който измерваше времето, показваше единадесет часа през нощта. След тринадесет минути „АМУ“ трябваше да се озове в най-отдалечения от Слънцето сектор на своята орбита. Пиркс се окашля няколко пъти, за да провери микрофона, наслуки предложи на изчислителя да извлече корен на четвърта степен от 8769983410567396; даже не погледна резултата, който изчислителят съобщи с голяма бързина, като смилаше в своите прозорчета цифрите и нервно ги разтърсваше, сякаш от тези резултати зависеше кой знае какво. Пиркс си помисли, че когато се приземи, най-

напред ще изхвърли от ракетата през отворения прозорец ръкавиците си — просто ей така, след това ще запали цигара и ще отиде в столовата, където ще поръча веднага да му дадат нещо пържено, лютиво, с червен пипер и към него една голяма халба бира — той обичаше бирата, — и в тоя миг видя светещата точка.

Гледаше сякаш с невиждащ поглед в левия преден екран и духом беше вече в столовата, дори усещаше миризмата на добре изпържените картофи — правеха ги специално за него, — но щом светещата точка се появи на екрана, той целият се напрегна така, че ако не беше поясът, навярно би излетял нагоре.

Екранът беше около метър в диаметър и приличаше на черен кладенец — почти в центъра светеше Ро Змиеносец, а тъмната двойна паст на пустотата, която се простираше до самия край на екрана, разсичаше Млечния път; от двете ѝ страни беше пълно с разсипан звезден прах. В тази неподвижна картина навлезе, движейки се равномерно, малка светеща точка; малка, но много по-ясна, отколкото която и да било звезда. Пиркс веднага я забеляза не защото тя светеше особено ярко — не, а защото се движеше.

В пространството се срещат светещи подвижни точки. Това са сигналните светлини на ракетите. Обикновено ракетите не запалват своите светлини и правят това само след апел по радиото, за да се идентифицират. Ракетите имат различни светлини — пътническите — едни, търговските — други, съвсем други пък — бързите балистични, патрулните, космическите, служебните, товарните и всички останали. Всичките тези светлини са най-различно разположени и цветът им може да бъде всякакъв с изключение на един — бял. Ракетите нямат бели светлини, за да могат да ги отличават от звездите. Ако една ракета лети непосредствено след някоя друга, бялата светлина на първата може да изглежда — гледана от другата — неподвижна, а това трябва да се избягва, тъй като пилотът, който лети отзад, може да направи грешка.

Светлината, която лениво плаваше по екрана, беше обаче съвсем бяла — Пиркс почувствува, че очите му леко изскачат от орбитите. Той даже не смееше да мигне, толкова много се боеше, че ще изпусне светлината от погледа си. Когато най-после очите започнаха да го смъдят, той мигна, но нищо не се промени. Бялата точка спокойно се движеше напред — вече петнадесетина сантиметра само я отделяха от

края на екрана. Минута само — и тя щеше да изчезне от зрителното поле.

Ръцете на пилота Пиркс сами, без помощта на зрението, хванаха съответните лостове. Реакторът, който до този момент беше на празен ход, внезапно събуден, дръпна светкавично. Ускорението притисна Пиркс в гъбестото кресло, звездите върху екраните се раздвижиха, Млечният път се стичаше косо надолу, сякаш наистина беше млечен път, затова пък движещата се светлинка престана да се придвижва — носът на ракетата сега вървеше точно след нея, насочен към нея като носа на ловджийска хрътка към криещата се в храстите яребица. Ето какво значи пилот с богат опит и умение!

Цялата маневра трая по-малко от десет секунди!

До тоя момент пилотът Пиркс изобщо не беше успял да помисли; сега за пръв път му дойде на ум, че всичко това навярно е халюцинация, защото такива неща не се случват. Тази мисъл му правеше чест. Общо взето, хората се доверяват повече, отколкото трябва на своите сетива и ако видят на улицата познат, който е умрял, те са готови да допуснат по-скоро, че е възкръснал, отколкото че те са полудели.

Пилотът Пиркс пъкна ръка във вътрешния джоб на тапицировката на креслото, взе оттам малко флаконче, пъкна в носа си неговите две стъклени тръбички и така дълбоко вдъхна, че на очите му се показаха сълзи. Психранът можеше, както казваха, да прекъсва даже каталептичното състояние на йогите и съзерцанието на светците господни. Светлинката обаче продължаваше да стои в центъра на левия екран пред очите на Пиркс. Тъй като вече бе направил това, което трябваше, той пъкна флакончето на мястото му, маневрира леко с кормилото и като установи, че се движи по следите на светлинката, погледна радара, за да прецени разстоянието до светещия предмет.

И сега Пиркс изпита второ сътресение — екранът на метеорадара беше празен; зеленикавият лъч се местеше, силно блестяйки като нагрят фосфорна ивица, и се движеше на екрана в кръг, през цялото време в кръг, като не отбелязваше никаква светлина на небесно тяло — нищо, абсолютно нищо.

Пилотът Пиркс, разбира се, не помисли, че пред него стои дух със светещ ореол. Той изобщо не вярваше в духове, въпреки че при

известни обстоятелства говореше за духове на някои свои познати — жени, но в такъв случай съвсем не ставаше дума за спиритизъм.

Пиркс просто си помисли, че това, след което лети, не е мъртво космическо тяло, защото такива тела винаги отразяват снопчето радарни лъчи. Само предметите, направени изкуствено и покрити със специално вещество, което поглъща, гаси и разсейва сантиметровите вълни, не дават никакво оптично ехо.

Пилотът Пиркс се окашля и каза равно, ритмично, чувствайки как неговият движещ се гръклян леко натиска прикрепения към шията му ларингофон:

— „АМУ 111“, патрул, до обекта, летящ в сектора хиляда сто и две запетая две, по приблизителен курс към сектор хиляда четиристотин и четири, с една сигнална светлина. Моля дайте своите ЦКД. Моля дайте своите, ЦКД. Приемам.

И чакаше какво ще стане по-нататък.

Минаваха секунди, минути — нямаше никакъв отговор. Вместо това пилотът Пиркс забеляза, че светлината бледнее — следователно тя се отдалечаваше от неговата ракета. Радарният телеметър не можеше нищо да му каже, но той имаше в резерва за екстрени случаи оптично телеметър. Пиркс опъна краката си много напред и натисна един педал. Телеметърът се спусна отгоре — приличаше на бинокъл. Пиркс го притисна с лявата ръка към очите си и започна да го нагласява на фокус.

Почти веднага хвана светлинката в обектива и улови още нещо. В зрителното поле светлината нарасна и сега беше голяма колкото грахово зърно, гледано от пет метра разстояние, т.е. от гледна точка на съотношенията в космическото пространство тя беше просто гигантска. Освен това по кръглата ѝ и като че ли малко сплесната повърхност на зърното бавно плаваха от дясно на ляво малки затъмнения, сякаш някой тръскаше тежките си черни коси точно пред обектива на телеметъра. Точно такива мъгливи, неясни бяха тези затъмнения, но движението им оставаше през цялото време неизменно — от дясно на ляво.

Пиркс започна да върти регулатора, за да нагласи телеметъра на фокус, но се оказа, че образът на светлото петно не може да стане по-ясен; затова с втора призма, специално предназначена за целта, той раздели изображението на две и започна да насочва двете половинки

една към друга, а когато това му се удаде, той погледна скалата и се слиса за трети път.

Светецният обект летеше на четири километра от ракетата!

Все едно, че някой, който караше много бързо състезателен автомобил, изведнъж се беше озовал на пет милиметра от друга кола; четири километра в безвъздушното пространство се счита също за опасно и непозволено разстояние.

Пиркс вече не можеше да стори почти нищо. Той насочи стрелката, показваща температурата, към светлинката — с лоста за дистанционно управление придвижи оптичския мерник, докато той покри млечно светецната точка. И с крайчеца на окото си улови резултата: двадесет и четири градуса по Келвин.

Това означаваше, че светлинката има температурата на обкръжаващото я пространство — беше само с двадесет и четири градуса по-висока от абсолютната нула.

Сега той всъщност бе вече напълно уверен, че тази светлинка не може да съществува, да свети, а още повече да се движи — ала тъй като тя плаваше пред носа му, Пиркс продължаваше да я гони.

Светлинката отслабваше все по-забележимо и все по-бързо. След минута Пиркс се убеди, че петното се е отдалечило на сто километра, и той увеличи скоростта на ракетата.

Тогаваша стана нещо много странно.

Светлинката отначало позволяваше да я догонват. Беше на осемдесет, седемдесет, петдесет, тридесет километра от носа на ракетата. После отново излезе напред. Пиркс увеличи скоростта на седемдесет и пет километра в секунда. Светлинката — на седемдесет и шест. Пиркс отново увеличи тягата, но вече както трябва. Даде половин мощност в дюзата и ракетата литна напред като изстреляна. Тройното натоварване натисна Пиркс във възглавницата на креслото. „АМУ“ имаше малка маса на покой, затова се понесе с темп на състезателен автомобил. След минута ракетата се движеше вече със сто и четиридесет километра в секунда.

Светлинката — със сто и четиридесет и половина. Пилотът Пиркс почувствува, че започва да му става горещо. Той даде пълна тяга. „АМУ 111“ запря като докосната струна. Стрелката, сочеща скоростта (скоростта се, измерваше по отношение на неподвижните

звезди), бързо пълзеше нагоре: сто петдесет и пет — сто шестдесет и осем — сто седемдесет и седем — сто и деветдесет — двеста.

При двеста Пиркс погледна телеметъра; това беше същински подвиг, достоен за лекоатлет-десетобоец, защото ускорението достигаше 4 g.

Светлинката видимо се приближаваше, растеше — беше най-напред на петнадесет, после на десет, най-после на шест километра — един миг — и тя се озова на три километра от ракетата. Сега беше по-голяма от грахово зърно, гледано върху дланта на протегнатата ръка. Мъглявите затъмнения продължаваха да преминават през диска. Блясъкът му можеше да се сравни със звезда от втора величина, но това беше диск, а не точка, каквито бяха звездите.

„АМУ 111“ правеше всичко, което беше по силите ѝ. Пиркс се гордееше с нея. В малката командна кабинка нищо не трепна дори при скока с пълна тяга; нямаше и следа от вибрация! Реакцията протече точно по оста, полировката на дюзите беше великолепна, реакторът теглеше като дявол.

Светлинката непрекъснато се приближаваше — сега много бавно. Тя беше вече на два километра разстояние, когато Пиркс започна бързо да разсъждава.

Цялата тази история беше много странна. Светлинката не принадлежеше на никаква земна ракета. Дали това не бяха космически пирати? Смешно! Няма никакви космически пирати, пък и какво биха правили тук, в най-пустия сектор, празен като стара бъчва. Светлинката се движеше с голяма скорост в широки граници, ускорението ѝ беше толкова рязко, колкото и забавянето ѝ. Когато искаше, тя бягаше от ракетата, а сега позволяваше малко по малко да я догонват. И това най-много не му се хареса. Той си помисли, че така може да се държи... една уловка. Например — червеят на кукичката под самия нос на рибата.

И, разбира се, веднага помисли за кукичката.

„Почакай, ще видиш, миличка“ — каза си Пиркс и внезапно даде такова намаление на скоростта, като че ли пред него беше изскочил най-малкото астероид, макар че радарът все така не показваше нищо, а екраните бяха празни. Въпреки че Пиркс инстинктивно наведе глава и колкото можеше по-силно притисна брада към гърдите си, чувствувайки едновременно как автоматът мълниеносно пълнеше

комбинезона му със сгъстен въздух, за да противодействува на шока от забавянето, той изгуби за известно време съзнание.

Стрелката на гравиметъра скочи на минус седем, затрептя и бавно запълзя към минус четири. „АМУ 111“ сега загуби почти една трета от скоростта си — движеше се само със сто четиридесет и пет километра в секунда.

Къде беше светлинката? Той за момент се разтревожи, че я е изгубил. Не, тя беше тук, но далече. Оптическият телеметър показваше двеста и четиридесет километра. Пиркс за две секунди би могъл да прелети по-голямо разстояние. Впрочем веднага след неговата маневра светлинката също намали светкавично скоростта си!

Тогава — по-късно той сам се чудеше, че едва тогава — на Пиркс му дойде на ум, че това навярно е загадъчното нещо, което са срещнали по време на своето патрулиране Томас и Уилмър.

До този миг той изобщо не мислеше за опасността. Сега внезапно го обхвана страх. За много кратко време. Разбира се, такива неща не се случват, но ако това все пак беше светлина на чужда, не земна ракета? Светлинката явно се приближаваше, намаляваше скоростта, имаше вече шестдесет — петдесет — тридесет километра скорост. Самият Пиркс също леко се приближи и светлинката така порасна, че той се удиви — сега тя висеше на два километра пред носа на ракетата. Отново беше досами нея!

От другата страна на креслото, в джоба, имаше бинокъл — мощен, увеличаваше двадесет и четири пъти; Пиркс го използваше само в изключителни случаи, ако например се повредеше радарът и ракетата трябваше да се приближи до някакъв спътник откъм тъмната му страна. Сега той му беше много полезен. Увеличението беше такова, сякаш светлинката бе на разстояние по-малко от сто метра; малък диск, бял като мляко, но като разрежено мляко; по размери — по-малък от Луната, гледана от Земята. По него плаваха вертикални плоски затъмнения. Звездите, когато ги закриваше, не изчезваха веднага, а чак след известно време, като че ли белият диск беше малко по-разреден и по-прозрачен в края, отколкото в средата.

Но около малкия млечен диск нищо не закриваше звездите. От сто метра разстояние бихме видели с бинокъл ракетата голяма колкото чекмедже. Но там нямаше нищо. Никаква ракета. Светлинката не беше

нито сигнална, нито пък на космически кораб. Това поне беше сигурно.

Тя чисто и просто беше самостоятелна, летяща бяла светлина.

Човек можеше да полудее.

Пиркс изпита огромно желание да стреля в млечния диск. Това не беше лесно, понеже на „АМУ 111“ нямаше никакво оръжие. Правилникът не предвиждаше употреба на оръжие. Пиркс имаше само две неща, които можеше да изстреля от кабината — самия себе си и балончето-сонда. Патрулиращите ракети са конструирани така, че пилотът може да катапултира в херметическо прикритие на децелатор. Това се правеше само в случай на крайна необходимост и, разбира се, след като пилотът катапултиреше, той вече не можеше да се върне в ракетата. Оставаше значи само балончето-сонда. Това е уред с много просто устройство — тънкостенен гумен балон, празен и толкова плътно свит, че напомняше копие. Покрит е с алуминиев прах за по-голяма видимост. Често малко може да се разчита на показанията на динамометъра, за да се установи дали ракетата навлиза в атмосферата на дадена планета или не. Пилотът в края на краищата иска да знае — и това е най-важното — дали там, накъдето лети, точно пред него няма разреден газ. Тогава той изхвърля балона, който автоматично се надува и лети със скорост няколко пъти по-голяма от скоростта на ракетата. Балонът се вижда като светло петно даже от пет-шест километра разстояние. Ако попадне в разреден газ, нагрива се от триенето и се пука. Тогава пилотът знае, че трябва да започне да намалява скоростта. Пиркс се стараеше с носа на ракетата да се прицели в мъглявия диск. Не можеше да се цели с радара, затова използва оптичкия визир. Да се улучи такъв малък предмет от почти два километра разстояние беше невероятно трудно. Въпреки това Пиркс се мъчеше да стреля, но не можеше да вземе диска на прицел. Всеки път, когато започваше, маневрирайки внимателно с отклоняващите се дюзи, да премества носа на „АМУ“, дискът спокойно се изместваше встрани и отново започваше да се движи с голяма бързина пред него, в центъра на звездния екран. Тази маневра на диска се повтори четири пъти поред — всеки следващ път малко по-бързо, сякаш той все по-добре се ориентираше в намеренията на пилота. Явно не желаше носът на „АМУ“ да бъде насочен точно към него — летеше с малко странично отклонение.

Това беше фантастично. Щом забелязваше от два километра разстояние малкото движение на носа на ракетата, дискът сигурно имаше на разположени някакъв гигантски телескоп, от който Пиркс и следа не виждаше даже. И въпреки това дискът извършваше маневрата на изплъзването само с половин секунда закъснение.

Безпокойството на Пиркс растеше. Той направи всичко, което можеше да направи, за да идентифицира този дяволски летящ обект и не бе се помръднал и крачка напред. Тогава — както седеше неподвижно, с бавно вцепняващи се върху лостовете ръце — той си помисли, че и с онези, другите двама, навярно е било именно така. Срещнали са светлинка, мъчили са се да получат нейните ЦКД, мислейки, че имат пред себе си някаква странна ракета; когато тя не им отговорила, те започнали да я гонят — все по-бързо; сигурно също като него са наблюдавали и изследвали светлинката през бинокъла и са забелязали лекото затъмнение, което на ивици пресичаше нейния диск; може даже да са стреляли в нея с балони-сонди, а после... са направили нещо, поради което вече не са се върнали.

Когато разбра колко близо е до същия този край, Пиркс изпита не страх, а отчаяние. Също като в кошмарен сън: по едно време даже не знаеше кой е той — Пиркс, Томас или Уилмър. Защото тогава сигурно всичко е станало точно така, както сега — в това ни най-малко не се съмняваше. Седеше като парализиран, дълбоко убеден, че вече няма никакво спасение. Най-ужасното беше това, че той не можеше да се досети в какво се състоеше опасността — пространството беше пусто...

Пусто?

Да, секторът беше пуст, но нали все пак той гонеше тая светлинка вече повече от час със скорост почти двеста и тридесет километра в секунда! Може би — не, дори напълно е възможно — той да е вече на самата граница на сектора или дори да я е преминал. Какво имаше по-нататък? Следващият сектор — хиляда и девет, следващите три и половина трилиона километра пустота. Пустота, във всички посоки на милиони километри — нищо, само пустота, а на два километра разстояние от носа на неговата ракета танцуваше бялата светлинка.

Пиркс започна да напруга с всички сили мисълта си — какво ли са направили сега, именно сега, Уилмър или Томас. Уилмър и Томас.

Защото той трябва да направи нещо друго, нещо съвсем друго. Иначе няма да се завърне.

Още веднъж натисна спирачките. Стрелката трепереше. Ракетата летеше все по-бавно. Движеше се само с тридесет, двадесет и два, тринадесет, пет километра в секунда. Ето вече само с 0,9. Вече едва с няколко метра в секунда — стрелката трепереше едва забележимо на самата нула. От гледна точка на правилника той беше спрял. В пространството всяко тяло винаги има някаква скорост по отношение на друго. Да стоиш като забит в земята кол е невъзможно.

Светлинката намаляваше. Все повече и повече се отдалечаваше и ставаше все по-бледа и по-бледа, после престана да намалява. Започна да нараства — отново се увеличаваше, докато спря — както направи и той самият. На два километра разстояние от носа на неговата ракета.

Какво не биха направили Уилмър и Томас? Какво несъмнено не биха направили? Те сигурно не биха бягали от такава малка, пършива, идиотска светлинка, от това глупаво млечно петънце!

Не искаше да завие и да се върне; ако направеше завой, би изгубил светлинката от очи, тя щеше да остане зад кормилото и по-трудно щеше да се наблюдава — той трябваше да извива глава към страничния екран. Впрочем той изобщо не искаше светлинката да остане зад гърба му. Искаше да я вижда ясно и непрекъснато. Затова Пиркс даде заден ход, използвайки дюзите за намаляване на скоростта като задвижваща сила. Такива неща също трябва да се знаят, те спадат към елементарните познания по пилотаж. Минус 1, после минус 1,6, минус две. Със заден ход ракетата не се движеше така идеално както обикновено. Носът ѝ леко се отклоняваше — все пак спирачките и дюзите служеха за намаляване на скоростта и за спиране, а не за придаване на ускорение на ракетата.

Светлинката като че ли се поколеба. За няколко секунди тя се намали в пространството, закри Алфа Еридан за един миг, слезе от нея, потанцува между малките безименни звезди и тръгна след ракетата.

Не искаше да се махне.

„Спокойно. Само спокойно — помисли си Пиркс, — какво може да ми направи в края на краищата? Такава малка светеща отрепка! И какво ме засяга всичко това? Моето задължение е да патрулирам сектора. Да върви по дяволите това светло петно!“

Той мислеше така, без, разбира се, нито за миг да сваля очи от светлинката. От момента на срещата бяха минали вече почти два часа. От време на време очите му започваха да горят и слабо сълзяха. Пиркс се вираше колкото може повече и продължаваше да лети на заден ход. Така не можеше да се движи много бързо. Спирачките не са предназначени да действуват непрекъснато. Впрочем той летеше с осем километра в секунда и се потеше.

От известно време чувствуваше, че с шията му става нещо — сякаш някой с щипци му дърпаше кожата на шията надолу към гръдния кош и устата му леко пресъхна. Пиркс не обръщаше внимание, той мислеше за неща, по-важни от това, че устните му съхнат и че го сърби кожата на шията. После на няколко пъти изпадна в някакво странно състояние — престана да усеща положението на собствените си ръце. Краката си усещаше. Десният натискаше педала на двигателите за спиране.

Опита се да раздвижи ръцете си, защото не искаше да изпускат от очи светлинката — тя сякаш се приближаваше. Ето, може би е на 1,9 километра от носа на ракетата, на 1,8. Нима тя настигаше ракетата?

Пиркс искаше да вдигне ръка — не успя. Другата — даже не можа да опита. Той не чувствуваше ръцете си, сякаш те въобще не съществуваша. Искаше да ги погледне — шията му дори не трепна, беше напрегната, твърда като дърво.

Обхвана го паника. Впрочем защо до тоя миг той не направи това, което беше негов свещен дълг? Защо, след като срещна светлинката, не се свърза незабавно по радиото и не съобщи за случилото се?

Защото се срамуваше. Уилмър и Томас сигурно също са се срамували. Можеше да си представи какъв смях би избухнал в радиоприемната кабина. Светлинка! Бяла светлинка, която най-напред бяга от ракетата, а после я гони! Наистина! Сигурно биха му казали да се ущипе и да се събуди.

Сега всичко му беше все едно — погледна още веднъж екрана и каза:

— „АМУ 111“, патрул, до Базата...

Или по-точно — искаше да каже. Но не успя. От гърлото му не излезе глас, а само някакви нечленоразделни звуци. Той напрегна всички сили — от гърлото му се изтръгна ръмжене. Тогава за пръв път

очите му се откъснаха от звездния екран и погледът му падна върху огледалото. Пред него в креслото на пилота в кръгъл жълт шлем седеше отвратително същество.

То имаше огромни, подпухнали, облещени очи, изпълнени с адски ужас, широко раззината — в страни и надолу — жабешка уста, в нея се движеше тъмен език. Вместо шия трептяха някакви изпънати струни-жили; те непрекъснато трепереха и долната челюст сякаш потъваше в тях — и това страшилище със сиво, внезапно подпухнало лице, ръмжеше.

Мъчеше се да затвори очите си — не можеше. Искаше отново да погледне екрана — не можеше. Привързаното към креслото страшилище трепереше все по-силно и по-силно, сякаш искаше да разкъса пояса. Пиркс го гледаше — не можеше да направи нищо друго. Самият той не чувствуваше никакви конвулсии — нищо. Усещаше само, че почва да се задушава, че не може да поеме въздух.

Чуваше някъде тук, до себе си, отвратително скърцане на зъби. Той изобщо вече престана да бъде Пиркс — нищо не знаеше, нямаше нито ръце, нито тяло, остана му само кракът, който натискаше спирачката. Чувствуваше, че му остава само погледът, който ставаше все по-мътен, че пред очите му започват да плават многобройни малки бели петънца. Помръдна крак. Кракът започна да трепери. Повдигна го, отпусна го. Чудовището в огледалото беше сиво като пепел, от устата му се точеше слюнка. Очите му съвсем бяха изскочили от орбитите си. То трепереше.

Тогава Пиркс направи единственото, което още можеше да направи. Ритна във въздуха с крак, рязко го вдигна нагоре и с всички сили се удари с коляното в лицето. Почувствува страшна, пронизваща болка в смазаната си уста, кръв бликна по брадата му, ослепя.

— А-а-а-а-а... — захърка той. — А-а-а-а-а...

Това беше неговият глас.

Болката изчезна някъде. Какво ставаше? Къде беше той? Никъде го нямаше. Нищо нямаше...

Удряше, смазваше собственото си лице, мятеше се като побъркан, но ръмженето престана. Той чу своя собствен ридяещ, задавен от кръв вик.

Вече отново имаше ръце. Бяха като от дърво и при всяко движение така ужасно го боляха, като че ли всички мускули в тях се

късаха; но все пак той можеше да ги движи. Пипнешком, с вдървени ръце, той започна да разкопчава колана. Сграбчи облегалото на стола. Стана. Краката му се тресяха, цялото му тяло го болеше, сякаш беше удряно с чук. Хвана се за въжето, прехвърлено косо през кормилото, и се приближи до огледалото. Опря се с ръце о рамката му.

В огледалото стоеше пилотът Пиркс.

Не беше вече сив — цялото му лице беше в кръв, с разбит, подпухнал нос. Кръв шуртеше от разкъсаните му устни. Бузите му бяха още сини, подпухнали, под очите му — черни торбички, на шията още нещо трептеше под кожата, но все по-слабо и по-слабо — и това беше той, Пиркс. Дълго изтриваше кръвта от брадата си, плюваше, кашляше, дишаше дълбоко, слаб и безпомощен като дете.

Отстъпи. Погледна екрана. Ракетата продължаваше да лети със заден ход, но вече без тяга, с набраната вече скорост. Малкият бял диск плаваше след нея, зад носа, на два километра разстояние.

Като се държеше за въжето, той се приближи до креслото. Изобщо не можеше да мисли. Едва сега ръцете му започнаха да се тресат, но това беше обичайната реакция, която настъпваше след шок — той знаеше това и не се боеше. Пред самото кресло нещо се беше променило...

Капакът на касетката на автоматичния предавател беше смачкана и вдлъбната. Пиркс блъсна капака — той падна. Вътре беше пълно със счупени детайли. Как беше станало това? Нима той сам беше ритнал предавателя? Кога?

Седна в креслото, включи дюзите за отклонение, започна да завива.

Белият диск се поколеба, преплава по екрана, стигна до края му — и вместо да изчезне, отскочи от края като топка! Върна се в центъра!

— Ах, ти, животно такава! — извика той с ненавист и отвращение.

И заради тая свинщина той едва не премина в „постоянна орбита“!! Щом като светлинката не изчезваше от екрана на завой, това означаваше — това бе съвсем ясно, — че нея изобщо я нямаше в пространството; тя беше продукт на самия екран. Та нали екранът не е прозорец — ракетата няма никакви прозорци. Тя има телевизионно устройство — в бронята са обективите, а вътре в самата ракета —

апаратурата, която трансформира техните електрически импулси в изображения върху катодния екран. Нима устройството се беше развалило? По такъв странен начин? И с Уилмър, и с Томас ли беше станало същото? Как беше възможно това? И какво беше станало после с тях?

В тоя миг обаче не му беше до това. Той включи аварийния предавател.

— „АМУ 111“, патрул, до Базата — каза той. — „АМУ 111“, патрул, до Базата. Намирам се на границата на секторите 1009 и 1010, екваториална зона връщам се, след като открих авария...

Когато шест часа по-късно Пиркс се приземи, започнаха сериозни изследвания, които продължиха цял месец. Специалистите най-напред се заеха с телевизионната апаратура. Тя беше нова, усъвършенствувана апаратура — бяха я монтирали преди една година във всички „АМУ“ на патрулна служба и тя работеше великолепно. Никога не беше намиран и най-малък дефект.

След дълги мъчения електронниците най-после откриха механизма, по който възниква светлинката. Вакуумът в катодните тръби на екрана се нарушаваше след няколко хиляди часа работа — на вътрешната повърхност на екрана се образуваше блуждаещ заряд, който създаваше върху екрана образа на млечно петънце. Този заряд се движеше в центъра и се подчиняваше на много сложни закономерности. Когато ракетата се движеше напред с голямо ускорение, зарядът се разливаше на малко по-голяма повърхност, сякаш се разплескваше върху вътрешното стъкло на екрана; тогава изглеждаше като че ли светлинката се приближаваше до ракетата. Когато се даваше обратна тяга, зарядът отплаваше във вътрешността на тръбата, а когато ускорението се стабилизираше и ставаше неизменно, блуждаещият заряд бавно се връщаше към центъра на екрана. Той също можеше да се движи на екрана във всички посоки, но най-често се съсредоточваше в центъра — ако ракетата се движеше по стационарна орбита, без тяга. И така нататък, и така нататък — изследванията на заряда продължаваха, а шестетажни формули описваха динамиката на неговото движение. Оказа се също така, че по-силни източници на светлина разсейват заряда. Той се концентрираше само тогава, когато интензивността на импулсите, приемани по катодната тръба, беше много слаба (такава, каквато биваше в

космическото пространство, далеч от Слънцето). Достатъчно беше слънчев лъч само за миг да докосне екрана — и зарядът изчезваше за няколко часа.

Ето например какво установиха електронниците. Появи се даже цяла книга, гъсто изпъстрена с математически формули. После с тая работа се заеха лекари, психолози, знаменитости в областта на астроневрозите и астропсихозите. След няколко седмици се установи, че блуждаещият заряд пулсираше — с невъоръжено око това явление се възприемаше като малки затъмнения, които пълзяха по светлия диск. Честотата пък на образуващите се блещукания — много краткотрайни, за да може човешкото око да ги регистрира поотделно — се наслагваше на така наречения „тета“ ритъм на кората на главния мозък и увеличаваше колебанието на потенциала на кората, докато настъпваше внезапна атака, подобна на епилептичен припадък. Обстоятелствата, които допълнително способстваха за настъпването на този припадък, бяха пълният покой, отсъствието на каквито и да е възбудители освен светлинни и продължителното непрекъснато виране в мигаща светлинка.

Личността на Пиркс остана неизвестна на научния свят и само много внимателните читатели на вестниците могат да узнаят от бележките, набрани с петит в някои вечерни издания, че благодарение на него, на Пиркс, страшната участ на Уилмър и Томас (които, увеличавайки до краен предел скоростта на своите ракети, бяха изгубили съзнание по време на преследването на бледата светлинка и бяха загинали в бездните на Космоса) вече не заплашва нито един пилот.

И така славата отмина Пиркс, но той не се разстройваше от този факт. Даже изкуствения зъб, който си постави на мястото на избития с коляното зъб, той заплати от собствения си джоб.

Разказът е публикуван в Библиотека „Космос“ № 1 (приложение към брой 4/1969)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.